

UDK: 279.14: 27-28
Pregledni rad
Pripremljeno: Studeni 2025.

SPISI ELLEN G. WHITE

George R. Knight

George R. Knight, prvotno dugogodišnji profesor pedagogije na fakultetu pedagogije sveučilišta Andrews, vodeći je adventistički povjesničar i profesor emeritus crkvene povijesti na sveučilištu Andrews. Objavio je brojne znanstvene članke a njegova najvažnija djela su *Prophets in Conflict: Issues in Authority; Educating for Eternity: A Seventh-day Adventist Philosophy of Education; William Miller and the Rise of Adventism; A. T. Jones: Point Man on Adventism's Charismatic Frontier; Philosophy and Education: An Introduction in Christian Perspective; A search for identity: The development of Seventh-day Adventist beliefs i Millennial Fever and the End of the World: A Study of Millerite Adventism.*

SAŽETAK:

Spisi Ellen G. White

Ellen G. White (1827.-1915.) bila je plodna autorica s procijenjenim književnim opusom od oko 100 000 stranica. Sljedeći članak opisuje osnovne kategorije njezinih djela pod naslovima objavljena, neobjavljena i elektronička. Odjeljak objavljenih djela podijeljen je na (1) knjige i knjige objavljene kao kompilacije te (2) periodične publikacije. Prvi odjeljak opisuje dvanaest tematskih kategorija u kojima je objavila knjige. Gotovo sve sadrže više od jedne knjige. Dakle, pojedinačni svesci opisani su u smislu sadržaja i njihovog međusobnog odnosa. Odjeljak za periodične publikacije navodi različite periodične publikacije u kojima je objavila više od 5000 članaka tijekom svog života. Odjeljak o neobjavljenim spisima raspravlja o prirodni njezinih pisama i rukopisa - oko 8000 dokumenata. Također navodi različite formate u kojima su neki od neobjavljenih spisa tiskani za širu distribuciju. Posljednji veći dio članka pokriva različite elektroničke publikacije njezinih djela do 2003. godine.

Ključne riječi: *Ellen G. White; adventistička teologija; vanbiblijski tekst; odgoj; zdravlje*

Obimnost spisa Ellen G. White vjerojatno će zastrašiti početnika.¹ Ovaj će članak opisati osnovne kategorije njezinih spisa, tako da će oni koji se za njih zanimaju steći bolje razumijevanje različitih vrsta kojima pripadaju kao i njihova sadržaja. Takvo razumijevanje ima nekoliko različitih vrijednosti. Prvo, ono će pomoći ljudima da steknu bar neki osjećaj o tome kako se različiti dijelovi njezina korpusa odnose prema cjelini. Drugo, poslužiti će kao opći vodič o tome gdje tražiti određene vrste materijala. I treće, dat će početnicima u čitanju spisa Ellen G. White neke prioritete o tome gdje početi s čitanjem njezinih spisa.

Najosnovnija je podjela u spisima Ellen G. White između njezinih objavljenih djela i onih koja su uglavnom bila neobjavljena u vrijeme njezine smrti — njezinih pisama i rukopisa. Najveći dio vremena posvetit ćemo opisu njezinih objavljenih radova, jer su u njima najprikladnije izložene njezine osnovne zamisli. Posljednji odjeljci članka bavit će se njezinim pismima, rukopisima i elektronskim izdavaštvom.

Sadržaj cjelokupnog korpusa njezinih spisa može se podijeliti na sljedeći način:

I. Objavljeni spisi

A. Knjige i kompilacije

1. Napomena o razlici između knjiga i tematskih kompilacija
2. Knjige vezane za temu vjekovne borbe
3. Format svjedočanstava
4. Knjige o Kristu, spasenju i srodnim temama
5. Knjige posebno posvećene događajima na kraju vremena
6. Autobiografska djela
7. Knjige savjeta
  - a. Knjige o propovjedničkoj službi
  - b. Knjige o odgoju
  - c. Knjige o obiteljskom životu
  - d. Knjige vezane za zdravlje
  - e. Knjige o izdavaštvu
  - f. Knjiga o rasnim odnosima
8. Knjige za osobno posvećenje

B. Periodični članci

II. Neobjavljeni spisi

A. Dosije pisama i rukopisa

B. Publikacije iz dosijea pisama i rukopisa

III. Elektronsko izdavanje spisa Ellen G. White.

---

¹ Gotovo sva djela Ellen G. White mogu se čitati na portalu: <https://egwwritings.org>.

I. Objavljeni spisi

A. Knjige i kompilacije

Najvažnije publikacije Ellen G. White su njezine brojne knjige. U vrijeme smrti imala je više od 20 tiskanih knjiga. Od tog vremena broj se više nego učetverostručio, pri čemu su gotovo sva posthumna izdanja aktualne kompilacije iz njezinih rukopisa, pisama i objavljenih spisa.

1. Napomena o razlici između knjiga i tematskih kompilacija

U ovom trenutku važno je ispitati razliku između knjige koju je Ellen G. White objavila tijekom svog života i aktualnih kompilacija koje su nastale iz njezinih spisa. Dok je većinu tematskih kompilacija nastalih nakon njezine smrti (prema ovlasti i uputama u njezinu testamentu) razvilo Društvo za ostavštinu Ellen G. White, neke su pripremljene i prije tog vremena. Postoje razlozi zbog kojih se obje kategorije mogu smatrati knjigama, ali postoje i razlike koje treba prepoznati.

Tematske kompilacije se uglavnom sastoje od velikog broja kratkih citata o danoj temi preuzetih iz postojećih djela kao što su pisma Ellen G. White, neobjavljeni rukopisi, dnevnici i objavljeni članci i knjige. Kompilator (obično netko od osoblja Društva za ostavštinu Ellen G. White zadužen za „službene” kompilacije) postavlja kratke citate logičnim redoslijedom, opskrbljuje ih naslovima i grupira u poglavlja. To je razlog zbog kojeg su citati u aktualnoj kompilaciji nužno uklonjeni iz svog literarnog i povijesnog konteksta. To je i mogući nedostatak, jer kontekst obično pomaže čitatelju da potpunije razumije autorovu namjeru i cjelovito značenje.

Da bi se ublažio taj nedostatak i omogućio pristup kontekstu, originalni izvor za svaku izjavu je dan u svim službenim kompilacijama objavljenim nakon smrti Ellen G. White.

Aktualne kompilacije su dragocjene jer nastoje da na jednom mjestu predstavljaju sve najvažnije savjete o nekoj temi. Međutim, unatoč najboljim naporima kompilatora, kod kompilacija i dalje postoji rizik da ne budu tako uravnotežene kao što bi mogle biti da je Ellen G. White mogla osobno zaokružiti materijal, ili promijeniti izjave napisane s namjerom suočavanja s ekstremnim situacijama, i zbog toga su podložne pogrešnom tumačenju. Sastavljači su u svom radu ograničeni na postojeće citate i ne mogu stvoriti novi materijal koji bi mogao odgovoriti na aspekte teme o kojoj Ellen G. White nikada nije raspravljala.

Nasuprot tome, zbog njezinog neposrednog sudjelovanja, mnoge knjige Ellen G. White objavljene tijekom njezina života imaju sklonost da pokriju tematiku s više ravnoteže u smislu dobro zaokružene obrade zasnovane na načelima. U njima je materijal izložen u njegovom literarnom (i često povijesnom) kontekstu.

Iako su mnoge knjige koje je sama Ellen G. White sastavljala uglavnom nastale od materijala odabranog iz njezinih ranijih spisa, one obično predstavljaju zadovoljavajući i dobro uravnotežen pristup temi no što su to aktualne kompilacije njezinog materijala. To je zato što je ona neposredno osobno nadgledala proces sastavljanja i mogla je po potrebi osigurati dodatni materijal. Stoga bi čitatelji trebali pročitati njezinu dobro osmišljenu knjigu o nekoj temi (u onim područjima u kojima je ona dostupna) prije nego što prijeđu na tematsku kom-

pilaciju na istu temu. Na primjer, osobi koja je zainteresirana za zdrav život dobro se savjetuje da pročita *The Ministry of Healing* / hrv. *Službu liječenja* prije nego što uđe u *Counsels on Diet and Foods* / hrv. *Savjete o životu i prehrani*. Čitatelj također treba upamtiti kad čita citate iz tematskih kompilacija da su savjeti uglavnom upućeni određenim pojedincima ili grupama s prilično specifičnim problemima. Nijedan današnji čitatelj nema sve te probleme, i on ili ona se mogu, a možda i ne moraju suočavati s istim poteškoćama kao i prvotni primatelj savjeta. Kao rezultat toga, najbolje je potražiti opća načela koja su u osnovi savjeta o danoj temi, a ne „divljati“ s ovim ili onim citatima.

Osim „službenih“ kompilacija koje objavljuje Društvo za ostavštinu Ellen G. White, postoji i veliki broj aktualnih kompilacija objavljivanih od pojedinaca i posebnih interesnih grupa koji su opterećeni time da naglase jednu ili drugu točku i koji vjeruju da će biti uspješniji ako se pokaže da je Ellen G. White imala isto opterećenje ili tumačenje. Ne samo da su takve kompilacije proizvedene bez zaštitnih mjera postavljenih od Društva za ostavštinu Ellen G. White kako bi se osiguralo najtočnije predstavljanje njezina izvornog značenja, već često predstavljaju pristran ili iskrivljen pogled na temu kojom se bave.

Nepotrebno je reći da dok sve aktualne kompilacije treba čitati sa sviješću o njihovoj svrsi i ograničenjima, one koje su objavljene od posebnih interesnih grupa zahtijevaju velik oprez. Tijekom svoje službe Ellen G. White se morala suprotstaviti „onima koji će“, kako je rekla, „izabrati iz svjedočanstava najsnažnije izraze i, ne unoseći se u njih ili ne vodeći računa o okolnostima pod kojima su dane opomene i upozorenja, tvrditi da se odnose na svakoga i u svakom slučaju. Tako proizvode nezdrave dojmove na umove ljudi. Uvijek postoje oni koji su spremni prigrabiti ono što im odgovara i iskoristiti da zauzdaju i usmjere ljude k teškim, okrutnim probama, i koji... unose elemente svog karaktera u reforme.“ „Takvi ljudi“, primijetila je, „prije izazivaju odbojnost nego što osvajaju duše.“ (3 *Selected Messages* / hrv. *Odabrane poruke*), 285, 286).

Na sredini između knjiga Ellen G. White i tematskih kompilacija njezina materijala nalaze se djela kao što su devet svezaka *Testimonies for the Church* / hrv. *Svjedočanstava za Crkvu* i tri knjige *Selected Messages* / hrv. *Izabranih poruka*. Ta se djela generalno sastoje od izbora tekstova „dužine jednog cijelog poglavlja“ i imaju prednost zato što pružaju više konteksta od aktualnih kompilacija. Ustvari, značajan broj radova Ellen G. White se uklapa u tu srednju kategoriju. Reprezentativni su svesci kao što su *Fundamentals of Christian Education* / hrv. *Osnove kršćanskog odgoja*, *The Sanctified Life* / hrv. *Posvećeni život* i *Faith and Works* / hrv. *Vjera i djela*. Poglavlja su u tim djelima u većini slučajeva sastavljena od cijelih članaka ili propovijedi, a ne od dijelova savjeta danih u različitim okolnostima.

2. Knjige vezane za temu vjekovnog sukoba

Možda su najvažnije knjige Ellen G. White bile one koje razvijaju temu vjekovnog sukoba, koja se bavi velikom borbom između Boga i Sotone, dobra i zla, tijekom povijesti. U svom zreлом obliku, serijal Vjekovni sukob sastoji se od pet knjiga koje prate borbu između Boga i Sotone od pobune na Nebu prije stvaranja Adama i Eve do kraja milenija.

Tih pet svezaka pružaju teološki okvir za sve ostalo što Ellen G. White ima reći. Razumijevanje velikih tema koje se u njima ističe jest osnova za razumijevanje njezinih drugih spisa. Stoga, tko god je zainteresiran za misao Ellen G. White morao bi pročitati ove sveske rano u svom proučavanju njezinih djela.

Razvoj teme Vjekovni sukob u spisima Ellen G. White prošao je kroz tri progresivne faze razvoja. Prva faza se nalazi u četiri sveska pod naslovom *Spiritual Gifts* / hrv. *Duhovni darovi*.

Svezak 1. *Duhovnih darova* (1858) nosi podnaslov: Velika borba između Krista i njegovih anđela i Sotone i njegovih anđela, koji je dao ton njezinom doživotnom širenju teme o vjekovnom sukobu. Svezak 1. izložio je pad Sotone na Nebu, pad Adama i Eve, Kristovo djelo, Apostolsku Crkvu, veliko otpadništvo, reformaciju i period koji traje od uspona millerizma do kraja milenija. Prva polovica 1. sveska *Spiritual Gifts* / hrv. *Duhovnih darova* objavljena je kao druga polovica *Early Writings* / hrv. *Ranih spisa* 1882. godine.

Materijal pokriven u svescima 3. (1864) i 4. (1864) *Duhovnih darova* bio je mnogo ograničeniji, pri čemu je 3. svezak predstavljao biblijsku povijest od stvaranja do davanja Mojsijevog zakona. Prvi dio 4. sveska nastavlja tu povijest od izgradnje Svetišta u pustinji do Kristovog vremena. Dakle, u suštini svesci 1., 3. i 4. pokrivaju cijelo vrijeme sukoba. Način pisanja, međutim, nije tako iscrpan u obradi teme, niti ima dubinu njezinih kasnijih doprinosa temi Vjekovnog sukoba.

Druga faza u razvoju teme Vjekovnog sukoba usredotočuje se na četiri sveska pod naslovom *The Spirit of Prophecy* / hrv. *Duh proroštva*. Prvi svezak (1870) počinje padom Lucifera i bavi se biblijskom poviješću do Salomonovog vremena. To je u velikoj mjeri proširenje materijala predstavljenog u *Duhovnim darovima*, svescima 3. i 4. Kasnije će biti proširen i postati knjiga *Patriarchs and Prophets* / hrv. *Patrijarsi i proroci* (1890).

Drugi svezak *Duha proroštva* (1877) pokriva Kristov život od Njegovog rođenja do trijumfalnog ulaska u Jeruzalem. To je u velikoj mjeri proširena verzija materijala koji se nalazi u prvoj polovici *Duhovnih darova*, svezak 1. Materijal će kasnije biti proširen da bi postao dijelom *The Desire of Ages* / hrv. *Čežnje vjekova* (1898).

Treći svezak *Duha proroštva* (1878) ima 20 poglavlja koja se bave posljednjim danima Kristove službe i 11 poglavlja koja pokrivaju život i djelo apostola. Kao i kod drugog sveska, i ovaj predstavlja pojačavanje materijala koji se nalazi u prvom svesku *Duhovnih darova*. Obrada će kasnije biti znatno proširena da bi formirala završni dio *Čežnje vjekova* i *The Acts of the Apostles* / hrv. *Djela apostolskih* (1911).

Svezak 4. *Duha proroštva* (1884) pokriva period od razorenja Jeruzalema do kraja milenija i predstavlja proširenje materijala koji se nalazi u drugoj polovici prvog sveska *Duhovnih darova*. Godine 1885. *Duh proroštva*, svezak 4., oblikovan je za kolportersku prodaju neadventističkoj javnosti i njegov je podnaslov postao njegov naslov: *Velika borba između Krista i Sotone tijekom kršćanske ere*. Pod tim naslovom knjiga će biti revidirana 1888. i ponovno 1911. da bi postala svezak 5. u seriji *Vjekovni sukob*. Istodobno, s objavljivanjem *Duha proroštva*, svezak 2. i 3., izdavačka kuća denominacije u Battle Creeku objavila je veći dio istog materijala koji je tematski raspoređen i donekle modificiran tako da oblikuje osam malih knjiga sa zajedničkim naslovom *Otkupljenje*. Podnaslovi su ustvari opisni sadržaj svakog sveska:

- Iskupljenje, ili prvi Kristov dolazak, Njegov život i služba (1877)
- Iskupljenje, ili Kristova kušnja u pustinji (prvi put objavljeno kao samostalna knjiga 1874.)
- Iskupljenje, ili čuda Silnog Krista (1877)
- Iskupljenje, ili Učenje Krista Pomazanika (1877)
- Iskupljenje, ili Kristovo stradanje, Njegovo suđenje i raspeće (1877)
- Iskupljenje, ili Uskrsnuće Kristovo i Uzašašće (1877)
- Iskupljenje, ili Petrova služba i obraćenje Savla (1878)
- Iskupljenje, ili Pavlovo učenje i njegova misija među neznabošcima (1878)

Treća i posljednja faza u razvoju serije Vjekovnog sukoba imala je pet svezaka, nadovezujući se na materijale koji su prethodno razvijeni u svescima *Duhovnih darova* i *Duha proroštva*, ali su uvelike bili pojačani. Prvi svezak iz serije *Sukob* je *Patrijarsi i proroci* (1890). Ta knjiga govori o borbi između Boga i Sotone od pobune na Nebu do Davidove vladavine.

Prophets and Kings / hrv. *Proroci i kraljevi* (1917) preuzima priču kod Salomonovog vremena i nastavlja do kraja starozavjetnog razdoblja.

Mnogi ljudi smatraju treći svezak, *Čežnju vjekova* (1898), najboljim djelom Ellen G. White. Tu se govori o životu, smrti i uskrsnuću Isusa Krista. Priprema *Čežnje vjekova* bio je rad ljubavi koji je trajao tijekom vremena dužeg od desetljeća. Ellen G. White je napisala da bi „Bogu bilo drago vidjeti *Čežnju vjekova* u svakom domu“. (*Colporteur Ministry*, 126).

Njezin sin Edson razvio je 1896. pojednostavnjenu verziju *Čežnje vjekova* za djecu pod naslovom *Christ our Savior* / hrv. *Krist naš Spasitelj*. Godine 1949. preimenovana je u *Story of Jesus* / hrv. *Priča o Isusu*. Suvremenu adaptaciju *Čežnje vjekova* pod naslovom *Messiah* / hrv. *Mesija* sastavio je Jerry D. Thomas 2002. godine.

Djela apostolska (1911) predstavlja četvrti svezak serije *Vjekovni sukob*. Ona prati borbu između dobra i zla od knjige *Djela apostolskih* do Ivanovog Otkrivenja. U godinama između objavljivanja knjige *Duh proroštva*, svezak 3., 1878. i objavljivanja *Djela apostolskih*, Ellen G. White je objavila *Sketches From the Life of Paul* (1883) / hrv. *Životni zapisi apostola Pavla*. To djelo od 32 poglavlja dalo je osnovu za kasniji razvoj *Djela apostolskih*.

Peti svezak u seriji *Sukob vjekova* je *Velika borba*. Taj svezak, kao što smo gore napomenuli, prvi put je objavljen 1884. kao Svezak 4. *Duha proroštva*, ali budući da je postao knjiga koja se prodavala široj neadventističkoj javnosti 1885., Ellen G. White i izdavači smatrali su da ju je najbolje preoblikovati za tu širu publiku 1888. godine. Još jedna revizija na zahtjev Ellen G. White objavljena je 1911. godine. To posljednje izdanje ispravilo je određeni činjenični materijal povijesne naravi i dalo zasluge citiranim istaknutim autorima. U dvadesetom će se stoljeću *Velika borba* tiskati u velikom broju primjeraka i pod nekoliko različitih naslova, od kojih je možda najpoznatiji *The Triumph of God's Love*. (1950) / hrv. *Pobjeda Božje ljubavi*. *Velika borba* razvija temu borbe između Krista i Sotone tijekom postbiblijskog razdoblja. Počinje uništenjem Jeruzalema 70. godine nove ere, proteže se tijekom povijesti Crkve, a vrhunac je u događajima predviđenim u Svetom pismu koji će biti povezani s Drugim Kristovim dolaskom. Posljednja poglavlja *Velike borbe* također stavljaju millerizam i adventizam sedmog dana u tijek proročke povijesti.

Velika borba se natječe s Čežnjom vjekova kao najvažnije djelo Ellen G. White. Ellen G. White je izjavila da je cijeni „više od srebra ili zlata“ (*Colporteur Ministry* / hrv. *Kolporterska služba*, 128). Također je napisala: „Nestrpljiva sam da vidim izdavanje velikih naklada ove knjige više nego bilo koje druge koju sam napisala; jer je u *Velikoj borbi* posljednja poruka upozorenja svijetu dana jasnije od bilo koje druge moje knjige.“ (*Colporteur Ministry*, 127).

Ellen G. White razvila je seriju *Vjekovni sukob* u pet svezaka držeći na umu i adventističke i neadventističke čitatelje. Željela je da se ove knjige naširoko prodaju kako bi njima mogla prenijeti svoju poruku javnosti. Korišteni u kombinaciji s proučavanjem Biblije, svesci ovih knjiga mnoge su približili hodu s Bogom i boljem razumijevanju Njegove riječi. Nema boljeg mjesta da se upoznate sa spisima Ellen G. White od čitanja serije *Vjekovni sukob*.

Sva tri kompleta knjiga u nizu *Vjekovnog sukoba* i dalje su u tisku. Sve one izlažu temu za koju Ellen G. White tvrdi da joj je prvi put otkrivena u viđenju oko 1848. i pojašnjenu u proširenom viđenju u Lovett's Groveu, u Ohiju, u proljeće 1858. godine. Osim viđenja, Ellen G. White je proučavala i Bibliju i povijest Crkve kako bi se popunio opći nacrt povijesti sukoba između dobra i zla koji joj je bio dan u viđenjima (vidi *The Great Controversy*, xi, xii).

Pisanje o velikim zbivanjima tijekom *Vjekovnog sukoba* proteglo se na dugu službu Ellen G. White. Aspekti se te teme pojavljuju u njezinim privatnim pismima, člancima, propovjedima i neobjavljenim rukopisima. Spajanje tog prethodno napisanog materijala od strane Ellen G. White i njezinih literarnih pomoćnika osiguralo je početno mjesto za većinu onoga što je imala izreći u seriji *Vjekovni sukob*. Stalno proširivano skladište materijala u njezinim zbirkama dokumenata također je učinilo mnogo da svaka od triju faza u razvoju kazivanja o sukobu postane pronicljivija i potpunija.

Posljednji svezak koji se osobito bavi poviješću Velike borbe je *The Story of Redemption* (1947) / hrv. *Priča o otkupljenju*. Taj svezak prati rani tretman teme velike borbe kod Ellen G. White. Sav se materijal u *Priči o otkupljenju* ranije pojavljivao u *Early Writings* / hrv. *Ranim spisima*, u svescima *Duha proroštva* ili u časopisu *Signs of the Times* / hrv. *Znaci vremena*. Najveći je doprinos knjige u tome što pruža sažet prikaz ranog razmišljanja Ellen G. White o ovoj temi koji je dovoljno čvrsto povezan da bude preveden na mnoge druge jezike.

3. Format Svjedočanstava

Druga utjecajna grupa knjiga iz pera Ellen G. White je devet svezaka *Svjedočanstava za Crkvu*. Ova serija, koja se sastoji od gotovo 5.000 stranica ima značajno drugačiju namjenu od knjiga iz serije *Vjekovni sukob*. Dok serijal o sukobu u pet knjiga prati borbu između dobra i zla tijekom povijesti, *Svjedočanstva* sadrže pisma, članke, propovijedi, zapise viđenja i upute u vezi sa svakodnevnim životnim zbivanjima. I dok je serijal o sukobu u pet knjiga usmjeren i na Crkvu i na ljude izvan nje, *Testimonies* / hrv. *Svjedočanstva* posebno su usmjerena na članove Crkve adventista sedmog dana.

Svjedočanstva vuku svoje podrijetlo iz 1855. godine kad se među vodećim adventistima pojavilo pitanje koji je najbolji način za objavljivanje jednog od viđenja Ellen G. White. Izglasovali su, nakon dogovora, da se ono objavi i podijeli u obliku traktata svim vjernicima.

Tako je rođeno prvo objavljeno *Svjedočanstvo za Crkvu* Ellen G. White — dokument od 16 stranica. Ta metoda distribucije viđenja i savjeta Ellen G. White bila je toliko uspješna da se 1856. pojavilo drugo *Svjedočanstvo* od 16 stranica. Do 1864. ona je proizvela deset takvih uzastopno numeriranih pamfleta. Oni su sadržavali ne samo opće savjete Crkvi u cjelini već i posebne savjete pojedincima, budući da je Ellen G. White shvatila da će upute jednoj osobi pomoći drugima u sličnim okolnostima.

Kao što je Ellen G. White rekla: „Ukoravajući nepravde jednog, On [Bog] namjerava ispraviti mnoge. ... On razjašnjava greške nekih da bi drugi mogli biti upozoreni i u strahu izbjegli te greške.“ (5 *Testimonies for the Church (Svjedočanstva za Crkvu)*, 659). „Tada mi je naređeno da iznesem opća načela... i da u isto vrijeme preciziram opasnosti, pogreške i grijehe nekih pojedinaca, da bi svi mogli biti upozoreni, ukoreni i posavjetovani. Vidjela sam da svi trebaju pažljivo ispitati svoje srce i život kako bi vidjeli jesu li počinili iste greške zbog kojih su drugi ispravljani. ... Ako je tako, trebali bi osjećati da su savjeti i ukori dani posebno za njih te ih primjenjivati na praktičan način kao da su upućeni njima samima.“ (*ibid.*, 660).

Ellen G. White je razvila praksu brisanja osobnih imena iz svojih objavljenih *Svjedočanstava* kako bi zaštitila privatnost pojedinaca kojima su prvobitno bila napisana. Tako onaj koji proučava objavljena *Svjedočanstva* čita o bratu A ili sestri C.

Vremenom su raniji pamfleti sa *Svjedočanstvima* izašli iz tiska. Ali kako je za njima i dalje postojala potražnja, ona je dala da se prvih deset od njih ponovno tiska 1864. kao posljednji odjeljak *Duhovnih darova*, 4. svezak. Druge ažurirane zbirke ranih *Svjedočanstava* ponovo su objavljene u ukoričenim svescima 1871. i 1879. Konačno, 1883. na Zasjedanju Generalne konferencije izglasovano je objavljivanje svih *Svjedočanstava* do tog vremena (ukupno 30) u četiri sveska od po 700 ili 800 stranica. Kao rezultat toga, *Svjedočanstva za Crkvu*, svesci 1.-4., izašli su iz tiska 1885. godine. Sastojali su se od ponovno objavljenih (s izvjesnim uredničkim zahvatima) cjelokupnog sadržaja *Svjedočanstava* 1-30, tako da je tih 2619 stranica pružilo Crkvi cjelokupnu zbirku objavljenih *Svjedočanstava* do 1881., plus autobiografsku skicu od stotinu stranica o Ellen G. White na početku prvog sveska.

Ta su četiri sveska postala mjerilo za druga izdanja nakon tog vremena. Njihova paginacija je ostala ista, a sadržaj svakog sveska i dalje sadrži originalne brojeve *Svjedočanstava* i datum njihovog prvog objavljivanja.

Rad Ellen G. White 1885. godine bio je daleko od završenog. Kao rezultat toga, 1889. godine pojavio se i peti svezak *Svjedočanstava za Crkvu*. Sadržavao je *Svjedočanstvo* od 31. do 33. Zatim je 1900. objavila gotovo 500 stranica 34 *Svjedočanstva* kao svezak 6. Do tog vremena mnogo se toga u adventizmu već uvelike promijenilo. Nastali pokret iz 1850-ih dostigao je ranu zrelost i ne samo da je imao više vjernika već i sve veći broj ustanova. Osim toga, veliki broj objavljenih savjeta Ellen G. White o različitim temama već je postojao u svescima 1.-5. i u drugim formatima.

Te su izmijenjene okolnosti donijele velike promjene u obliku tiskanja 6.-9. sveska. Kao prvo, Ellen G. White nije osjećala potrebu da ponavlja savjete koji su već bili dani u ranijim svescima. Usto, s obzirom na veliku količinu njezinog pisanja tijekom ovih godina, trebalo je mnogo više voditi računa o odabiru odgovarajućeg materijala. I konačno, svesci su pažljivije

uređeni i raspoređeni tako da sadržaj svakog od 6.-9. sveska više odražava predmetni nego kronološki raspored. Serija *Svjedočanstva za Crkvu* završena je 1909. objavljivanjem 9. sveska.

Devet svezaka *Svjedočanstava* bili su od neprocjenjive vrijednosti za Crkvu. Iako ih većina ljudi koristi kao referentna djela, korisno je i ako se čitaju kronološki od početka do kraja. Takvim načinom čitatelji ne samo što naziru tijek savjeta Ellen G. White danih tijekom vremena već uočavaju i indikaciju karaktera adventističke povijesti i način njezina razvoja tijekom prvih šest desetljeća. Takvi bi čitatelji mogli smatrati dragocjenim da drže knjigu o povijesti denominacije i šest svezaka biografije Ellen G. White Arthura Whitea pri ruci za referenciju i kontekstualizaciju dok čitaju *Svjedočanstva*. Drugi korisni izvori informacija o povijesnim točkama jesu *Enciklopedija adventista sedmog dana* u dva sveska i *Enciklopedija Ellen G. White*.

Adventisti diljem svijeta na kraju su poželjeli imati *Svjedočanstva* na svom jeziku, ali su troškovi prevođenja i objavljivanja cjelokupnog materijala bili previsoki. Kao rezultat toga, učinjeno je nekoliko pokušaja da se skрати devet svezaka bez gubitka bilo koje suštinske teme u sadržaju.

Jedno od takvih ranih skraćenih izdanja bio je *Selections From the Testimonies* / hrv. *Izbor iz svjedočanstava*, u tri sveska, objavljen 1936. u jeftinom obliku, uglavnom da bi se zadovoljile potrebe sjevernoameričkih adventista tijekom godina depresije. Skraćeno izdanje sa širom svrhom bila su tri sveska *Testimony Treasures* / hrv. *Iz riznice svjedočanstava*, objavljena 1949. godine. Očekivalo se da će *Testimony Treasures* postati osnova za prijevode *Svjedočanstava* na strane jezike, kao i da će osigurati skraćenu zbirku za one koji ih žele pročitati na engleskom.

Iz riznice Svjedočanstava sadrže oko jednu trećinu sadržaja *Svjedočanstava* od devet svezaka, predstavljajući suštinske savjete za svjetsku Crkvu bez ponavljanja tema koje su bile neizbježne u zbirci objavljivanoj tijekom 55 godina. Članci su poredani svojim prirodnim kronološkim redoslijedom. Uz izbor iz *Svjedočanstava za Crkvu* „tu je uključeno i nekoliko važnih članaka koji imaju karakter *Svjedočanstava* a bave se vitalnim temama koje nisu zastupljene u *Svjedočanstvima*, ali se pojavljuju na drugim mjestima u engleskim izdanjima knjiga E. G. White nedostupnim na drugim jezicima.“ (*Testimony Treasures, Iz riznice Svjedočanstava*, 1,7).

Sličan projekt skraćivanja rezultirao je knjigom *Counsels for the Church* / hrv. *Savjeti za Crkvu* (1991). Za razliku od knjige *Iz riznice Svjedočanstava*, ovo se izdanje u velikoj mjeri ne ograničava na skraćivanje *Svjedočanstava*. Umjesto toga, *Savjeti za Crkvu* nastoje osigurati skraćeni dio cjelokupnog korpusa savjeta Ellen G. White u jednom izdanju koje se može ekonomičnije prevesti na one jezike gdje je malo vjernika i gdje su sredstva oskudnija. Cilj je tog izdanja predstaviti suštinsku srž spisa Ellen G. White.

Drugi pravac razvoja u tradiciji *Svjedočanstava* jest serija koja se sastoji od triju knjiga *Selected Messages* / hrv. *Odabranih poruka*. Prve dvije knjige objavljene su 1958. godine i sastoje se od općih uputa o mnogim temama koje su od višegodišnjeg zanimanja i značaja. Materijal je uzet iz neobjavljenih rukopisa, kao i pamfleta i periodičnih članaka koji nisu bili tiskani. Prve dvije knjige *Odabranih poruka* bile su prvi svesci općih svjedočanstava iz pera Ellen G.

White izdanih nakon 9. sveska *Svjedočanstava za Crkvu* 1909. godine.

Treća knjiga *Odabranih poruka* objavljena je 1980. godine. Određene potrebe koje su se pojavile u Crkvi potakle su novi svezak. Njegov format je isti kao i za knjige 1. i 2.

Kao i *Svjedočanstva*, za razliku od aktualnog formata kompilacije, knjige *Odabranih poruka* uglavnom predstavljaju najveći dio odabranih i uvrštenih poruka s netaknutim dijelom njihovog literarnog konteksta, tako da čitatelj ima ili najveći dio ili cjelinu svakog dokumenta, a ne zbirku kratkih citata iz različitih izvora. Svesci *Odabranih poruka* pokazali su se kao skup najkorisnijih i najvrednijih među djelima Ellen G. White objavljenim od njezine smrti.

Uz devet svezaka *Svjedočanstava za Crkvu*, tijekom produžene službe Ellen G. White objavljena su i mnoga druga djela s riječju *svjedočanstva* u svom naslovu. Mnoga su od njih bili pamfleti, kao što je *Svjedočanstvo za crkvu u Battle Creeku* (1882). Neki od tih samostalnih pamfleta na kraju su se našli u jednoj od zbirki njezinih spisa. Naročitu pažnju zaslužuju dvije zbirke samostalnih brošura nalik na *svjedočanstva*. *Special Testimonies, Series B / Posebna svjedočanstva, serija B*, sastoji se od 19 pamfleta Ellen G. White (s više od 750 stranica) izdanih između 1903. i 1913. o načinu suočavanja s posebnim situacijama lokalnog ili privremenog karaktera. Velik je dio materijala iz serije B koji ima trajnu vrijednost ugrađen u knjige kao što su *Svjedočanstva za Crkvu, Savjeti o zdravlju, Savjeti o povjereničkoj službi i Odabrane poruke*.

Seriji B prethodila su *Posebna svjedočanstva propovjednicima i radnicima*, koja je postala poznata kao serija A nakon objavljivanja serije B. Prvobitno sačinjena od 11 pamfleta objavljenih između 1892. i 1897. godine, a dvanaesti je dodan 1905. godine. Velik dio materijala u Seriji A ponovo je objavljen 1923. u *Svjedočanstvima propovjednicima i evanđeoskim radnicima* (opisano kasnije pod „Knjige savjeta: knjige o propovjedničkoj službi”).

4. Knjige o Kristu, spasenju i srodnim temama

Treća skupina knjiga Ellen G. White je ona koja kao svoj isključivi predmet razmatranja ima Kristova učenja i teme vezane uz spasenje po Njemu. U samom središtu ove skupine nalazi se *Čežnja vjekova* (1898), treći svezak u seriji *Vjekovni sukob*. *Čežnja vjekova* s opisom Kristovog života u svojoj cjelokupnosti od Utjelovljenja do Njegovog uskrsnuća. To je knjiga koja pruža okruženje i kontekst za sva druga djela Ellen G. White koja se bave Isusovim životom i učenjem. (Za raspravu o knjigama koje se tematski odnose na *Čežnju vjekova*, vidi ranije obrađene „Knjige povezane s tematikom vjekovnog sukoba.“)

Dva sjajna studijska djela Ellen G. White nastala uz pisanje *Čežnje vjekova* su *Thoughts From the Mount of Blessings* (1896) / hrv. *Misli s Gore blaženstava* i *Christ's Object Lessons* (1900) / *Kristove usporedbe*. Prva je od tih knjiga u šest poglavlja, redak po redak, rasprava o poukama koje proizlaze iz Matejeve verzije Propovijedi na Gori. *Kristove usporedbe* pokriva ju Isusove prisposode i pouke kojima nas one uče, a koje zbog razloga nedovoljnog prostora nisu mogle biti uključene u *Čežnju vjekova*. *Kristove usporedbe* također su bile široko distribuirane pod naslovima *Autoceste k Nebu* (1952) i *He taught Love* (skraćeno, 1997) / hrv. *On je poučavao ljubav*, dok *Misli s Gore blaženstava* čine drugu polovicu publikacije pod naslovom

Love Unlimited (1958), / hrv. *Neograničena ljubav* sa *Steps to Christ* (1892) / hrv. *Koraci prema Kristu* kao prvom polovicom.

Četvrti je klasik u ovom segmentu knjiga Ellen G. White *Koraci prema Kristu*. Ta tanka knjiga, koju je prvi put objavila neadventistička izdavačka kuća Fleminga H. Revella (šogora Dwighta L. Moodyja), možda je najbolja knjiga Ellen G. White o spasenju u Kristu. Zajedno s *Mislima s Gore blagoslova* i *Kristovim usporedbama, Svjedočanstvima* i knjigama is serije *Sukob vjekova*, knjiga *Koraci prema Kristu* stoji u središtu spisa Ellen G. White. Njezin sadržaj odražava sve bitne elemente osobnog spasenja, kao što su potreba grješnika, pokajanje, priznanje, posvećenje, vjera i prihvaćanje, rast u Kristu, poznavanje Boga, molitva i radost u Gospodinu.

Dvije druge knjige Ellen G. White koje se bave spasenjem su *The Sanctified Life* (1937) / hrv. *Posvećeni život* i *Faith and Works* (1979) / hrv. *Vjera i djela*. Ta su dva izdanja zbirke članaka i/ili propovijedi o temama kojima se bave. Tako, za razliku od tematskih kompilacija, oni svoju temu predstavljaju u njezinu cjelokupnom kontekstu.

Posvećeni život reprint je serije od 11 članaka koji su se prvi put pojavili 1881. u *Review and Herald*. Godine 1889. oni su spojeni i objavljeni kao pamflet pod nazivom *Bible Sanctification* / hrv. *Biblijsko posvećenje*, koji se pojavio kao knjiga s brojem jedan u Biblioteci proučavatelja Biblije. *Posvećeni život* ponovno je tiskanje prethodne knjige u cjelini, s dodatkom jednog odjeljka iz *Proroka i kraljeva*. Njezina osnovna tema je usredotočena na elemente istinskog posvećenja i kontrast između istinitih i lažnih ideja o toj temi.

Knjiga *Vjera i djela* sastoji se od 18 prezentacija odabranih iz neobjavljenih rukopisa propovijedi i članaka u časopisima *Review and Herald* i *Signs of the Times* od 1881. do 1902. godine. Dakle, njima su obuhvaćene godine oko ključnog Zasjedanja Generalne konferencije 1888. godine. Poglavlja su raspoređena u „nestrukturiranom kronološkom nizu“ (*Vjera i djela*, 11) i bave se Kristovom pravednošću i različitim vidovima opravdanja i posvećenja.

Druga dva djela koja se odnose na spasenje jesu aktualne kompilacije pod nazivom *The Truth About Angels* (1996) / hrv. *Istina o anđelima* (1996) i *Prayer* (2002) / hrv. *Molitva*. Svezak *Anđeli* u velikoj je mjeri kronološka prezentacija službe anđela tijekom povijesti od prije pada u grijeh sve do obnovljene Zemlje. Mnoga čitanja, kao što se moglo i očekivati, otkrivaju ulogu anđela na kršćanskom putovanju k Božjem Carstvu. *Molitva* je djelo usmjereno na proučavanje te teme u osobnom kršćanskom iskustvu.

5. Knjige posvećene događajima na kraju vremena

Velika borba knjiga je na koju većina ljudi prvo pomisli u ovoj kategoriji (za potpuniju raspravu vidi odjeljak „Knjige povezane s tematikom Vjekovnog sukoba“ o kojemu se ranije govorilo). Taj svezak pruža širi kontekst za njezina druga djela koja se posebno bave događajima na kraju vremena. Važan doprinos tom sektoru opusa Ellen G. White jest knjiga *Last Days Events* / hrv. *Događaji posljednjih dana*, aktualna kompilacija objavljena 1992. godine. Ta knjiga ima tematski pristup različitim događajima vezanim za kraj vremena. Tako će se naći poglavlja o nedjeljnim zakonima, rešetanju, kasnoj kiši, kraju vremena milosti i tako dalje.

Usko povezana s nekim od tema predstavljenih u *Događajima posljednjih dana* jest i kratka tematska kompilacija pod naslovom *The Remnant Church* (1950) / hrv. *Crkva Ostataka*, koja se bavi Božjom Crkvom u danima prije Drugog dolaska. Mnoga poglavlja u *Ranim spisima* (1882) također se bave materijalom koji se naročito odnosi na događaje koji će se ostvariti neposredno prije Drugog dolaska.

6. Autobiografska djela

Najranije knjige Ellen G. White bile su autobiografske. U srpnju 1851. objavljena je knjiga *Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White* / hrv. *Prikaz kršćanskog iskustva i pogleda Ellen G. White*. Ova knjiga sadrži kratku autobiografsku skicu zajedno s opisima mnogih njezinih ranih viđenja i okolnosti u kojima su se dogodile. Neki od izvještaja o viđenjima bili su ranije objavljeni tiskano po širini (postrance – *prim. prev.*), a drugi materijal objavljen je u časopisima *Present Truth* i *Review and Herald*.

Tri godine kasnije Ellen G. White je objavila svoj *Dodatak iskustvu i pogledima Ellen G. White* (1854). To tanko izdanje predstavilo je neka objašnjenja materijala iz njezine *Skice* iz 1851. godine, a također je pružilo i neke svježije materijale koji su prethodno bili izloženi u *Review and Heraldu*. I *Prikaz* i *Dodatak* ponovno su objavljeni 1882. u *Ranim spisima*. U izdanju iz 1882. godine uneseni su neki dodaci i uređivačke izmjene.

Ovo rano pisanje o njezinu životu ne samo da je izvještavalo o sadržaju prvih viđenja Ellen G. White već je pružilo i mnogo obavijesti o njezinom ranom iskustvu i razmišljanjima. Usto, pomoću njih nam je omogućeno stjecanje šireg uvida u teologiju adventista svetkovatelja subote u razdoblju nakon 1844. i u doprinos Ellen G. White toj teologiji.

Drugi korak u autobiografskom pisanju Ellen G. White došao je 1860. godine objavljivanjem drugog sveska *Duhovnih darova*, koji je imao podnaslov *Moje kršćansko iskustvo, pogledi i djelovanje u vezi s usponom i napretkom poruke trećeg anđela*. Autobiografski materijal u *Duhovnim darovima* počinje njezinim djetinjstvom i traje do 1860. godine. Mnogo je detaljniji od onog koji se nalazi u njezinim ranijim spisima na tu temu. „Osjetila sam svojom dužnošću“, napisala je ona u predgovoru, „da svojim prijateljima i svijetu dam skicu svog kršćanskog iskustva, viđenja i djelovanja u vezi s usponom i napretkom“ adventizma (*Spiritual Gifts*, 2, iii). Ona je, ističe, bila „u prilično nepovoljnom položaju“ tijekom sastavljanja rukopisa „budući da sam se u mnogim slučajevima morala oslanjati na pamćenje, jer nisam vodila dnevnik sve do prije nekoliko godina“. (*Spiritual Gifts*, 2, iii). To što je napisala, međutim, od neprocjenjivog je značaja za razumijevanje Ellen G. White kao osobe i za razumijevanje razvoja ranog adventizma. Obrađivanje *Duhovnih darova* predstavljalo je polaznu točku za njezine kasnije autobiografske skice. Međutim, sadrži detalje koji se ne nalaze na drugim mjestima.

Treća faza autobiografskog pisanja Ellen G. White dogodila se 1880-ih. Godine 1880. ona i njezin muž objavili su *Life Sketches: Ancestry, Early Life, Christian Experience and Extensive Labors of Elder James White, and His Wife Mrs. Ellen G. White* / hrv. *Životni prikazi: porije-*

klo, rani život, kršćansko iskustvo i opsežni trud starješine Jamesa Whitea i njegove supruge, gospođe Ellen G. White. To izdanje sadrži Jamesovu autobiografiju, prvi put objavljenu u njegovim *Life Incidents* (1868), ali sada ažuriranu do 1880., zajedno s najnovijim Elleninim autobiografskim ažuriranjem. Zajednička knjiga Whiteovih *Life Incidents* izašla je u novom izdanju 1888. godine. Verzija iz 1888. bila je uglavnom ista kao ona iz 1880., osim što je sadržavala zapis o posljednjoj bolesti i smrti Jamesa Whitea. Dok se autobiografski odjeljak Ellen G. White u *Life Incidents* iz 1880. i 1888. u velikoj mjeri oslanjao na 2. svezak *Duhovnih darova*, materijal je prerađen i dodano je mnogo nove građe.

Još jedna velika autobiografska skica iz 1880-ih objavljena je u *Testimonies for the Church*, sv.1., 1885. Velik je dio materijala paralelan s verzijama *Životnih skica* iz 1880-ih, ali ponovo je materijal organiziran i ureden na nov način i usto su dane neke dodatne obavijesti.

Posljednji korak u autobiografskom pisanju Ellen G. White došao je 1915. godine s objavljivanjem *Life Sketches of Ellen G. White: Being a Narrative of Her Experience to 1881 as Written by Herself; With a Sketch of Her Subsequent Labors and of Her Last Sickness Compiled From Original Sources* / hrv. *Životni prikazi Ellen G. White: narativ o njezinom iskustvu do 1881. kako ga je ona sama napisala; sa skicom njezinog daljnjeg djelovanja i njezine posljednje bolesti sastavljene iz originalnih izvora*. Tako ta knjiga pokriva cijelo razdoblje njezinog života od djetinjstva pa do njezinog pogreba.

Kao što je navedeno u podnaslovu, *Skice života* iz 1915. (obim na koji većina ljudi pomisli kad čuje naslov) oštro su podijeljene na dvije polovice, a dosežu samo do godine 1881. Napisane su neposredno iz pera Ellen G. White. To 41. poglavlje napisano je u prvom licu i u velikoj se mjeri oslanjalo na autobiografske izvještaje u *Duhovnim darovima*, svezak 2. (1860), *Životnim skicama Jamesa i Ellen G. White* (1880, 1888) i *Svjedočanstvima za Crkvu*, svezak 1. (1885).

Posljednju polovicu knjige bolje je okarakterizirati kao biografiju nego kao autobiografiju. Posljednjih 20 poglavlja izradio je C. C. Crisler uz pomoć W. C. Whitea i D. E. Robinsona, svi iz uredskog osoblja Ellen G. White. Ta poglavlja se, međutim, u velikoj mjeri oslanjaju na njezine spise.

Prije nego što se udaljimo od autobiografskih spisa Ellen G. White, potrebno je predstaviti još dvije knjige. Prva je *Christian Experience and Teachings of Ellen G. White* (1922) hrv. *Kršćansko iskustvo i učenja Ellen G. White*. Ta je knjiga osmišljena kako bi predstavila život i učenje Ellen G. White novim obraćenicima u adventizam. Njegov sadržaj je uglavnom izvučen iz *Životnih skica* (1915), *Ranih spisa* i *Svjedočanstava*. Dva informativna poglavlja u dodatku o proročkom daru napisali su R. W. Munson i D. E. Robinson 1914. godine. Usko povezano s *Kršćanskim iskustvom* je *Life and Teachings of Ellen G. White* (1933) hrv. *Život i učenja Ellen G. White*, djelo koje su razvili evanđelisti, ali koje se nije široko koristilo budući da je njegov cjelokupni sadržaj bio dostupan na drugim mjestima.

Historical Sketches of the Foreign Missions of the Seventh-day Adventists: With Reports of the European Missionary Councils of 1883, 1884, and 1885, and a Narrative by Mrs. E. G. White of Her Visit and Labors in These Missions (1886) / hrv. *Povijesni opisi inozemnih misija adventista sedmog dana: s izvještajima europskih misionarskih savjeta iz 1883., 1884. i 1885. i*

narativom gospođe E. G. White o njezinom posjetu i djelovanju ovih misija (1886) također sadrži značajnu autobiografsku građu. Dio o Ellen G. White u *Povijesnim skicama* sastoji se od triju vrsta građe. Prvo, „Bilješke o putovanjima“, koje prate njezino putovanje od Kalifornije do Europe i neke od njezinih izvještaja o njezinim posjetima europskim zemljama, izvučene su uglavnom iz njezinih izvještaja objavljenih u *Review and Heraldu*. Drugo, 13 „Praktičnih obraćanja“, iznesenih na Europskom savjetu kojemu je prisustvovala 1885. godine. I treće, četiri zaključna poglavlja koja predstavljaju „Pozive za naše misije“. Nepotrebno je reći da se veliki dio građe koja se nalazi u odjeljcima Ellen G. White u *Povijesnim skicama* (zajedno s mnogim drugim izvještajima o njezinim putovanjima objavljenim u različito vrijeme u *Review and Heraldu*) ne nalazi ni u jednom od njezinih standardnih autobiografskih djela.

7. Knjige savjeta

Sada prelazimo u područje spisa Ellen G. White koje je i obimno i često specifično po svojoj tematici. U ovim se svescima nalazi većina aktualnih kompilacija iz spisa Ellen G. White. Knjige savjeta spadaju u šest osnovnih kategorija: (1) služba, (2) odgoj, (3) obiteljski život, (4) zdravlje, (5) izdavaštvo i (6) rasni odnosi. Treba primijetiti da tih šest kategorija obuhvaća i četiri glavne grane organiziranog adventističkog djelovanja, zajedno s obiteljskim i rasnim odnosima – posljednje kategorije su temelj zdravlja svakog drugog aspekta adventizma. U tim se knjigama nalazi mnogo savjeta koji se odnose na ustanove denominacije, kao i na način života i svakodnevni kršćanski život.

Čitatelj će primijetiti da se knjige sa savjetima mogu podijeliti prema kategorijama ili područjima za koje su dane: (1) knjige s općim i širokim savjetima obično razvijene tijekom života Ellen G. White o temi koja se razmatra i (2) tematske kompilacije koje su specifične u pogledu na obradu predmeta na koji se odnose. Naslovi svezaka kompilacije uglavnom ilustriraju njihovu tematiku. Kad istražujete ova područja misli Ellen G. White, najbolje je pročitati knjigu s općim savjetima o nekoj temi (tamo gdje je dostupna) prije užih tematskih kompilacija.

a. Knjige o propovjedničkoj službi. Najranija knjiga Ellen G. White o propovjedničkoj službi bila je aktualna kompilacija objavljena 1892. pod imenom *Gospel Workers* / hrv. *Evandeoski radnici*. Rana verzija te knjige obuhvaćala je savjete o toj tematici koji su pisani do 1890. godine, odabrani uglavnom iz prvih pet svezaka *Svjedočanstava za Crkvu* i drugih dostupnih izvora. Završni dio od 61 stranice predstavlja 13 jutarnjih govora Ellen G. White održanih propovjednicima na Zasedanju Generalne konferencije 1883. godine.

Drugo djelo, objavljeno pred kraj stoljeća, bilo je *Special Testimonies to Ministers and Workers* / hrv. *Posebna svjedočanstva propovjednicima i radnicima* (naslov koji će kasnije dobiti i prilog iz Serije A u svom podnaslovu). Ova publikacija je bila zbirka od 11 traktata što ih je objavila Generalna konferencija između 1892. i 1897. godine. Tako su učinjene dostupnim propovjednicima mnoge posebne poruke savjeta poslana iz *Australije za boravka Ellen G. White ondje.

Ta će dva rana djela biti preoblikovana početkom dvadesetog stoljeća. Izdanje *Evandeoskih radnika* iz 1915. (izdanje koje se trenutno koristi) bila je velika revizija i proširenje izdanja iz 1892. godine. Obuhvatilo je veliki dio građe iz prethodnog izdanja, ali je obuhvaćalo i važan materijal napisan tijekom posljednjih 25 godina službe Ellen G. White. Potpuna reorganizacija knjige omogućila je brisanje općeg materijala i priloga posebno namijenjenih kolporterima, čime se otvorilo više prostora za uključivanje savjeta koji su posebno namijenjeni angažiranim a pastorskoj službi.

Testimonies to Ministers and Gospel Workers / hrv. *Svjedočanstva propovjednicima i evandeoskim radnicima* pojavila su se 1923. godine. Sastoje se uglavnom od materijala objavljenog u *Posebnim svjedočanstvima*, serije A, ali sadrže i materijal iz serije B, kao i drugi srodni materijal. Veći dio sadržaja ovog sveska napisan je između 1890. i 1898. godine.

Iako ne postoji knjiga Ellen G. White koja je posebno napisana da pruži sveobuhvatni uvod u područje propovjedničke i kršćanske službe, zbirke materijala izložene u *Evandeoskim radnicima* (1915.) i *Svjedočanstvima propovjednicima* od velike su pomoći u osiguranju općeg konteksta u kojem se čitaju kompilacije koje su po tematici uže i specifične.

Evangelism (1946) / hrv. *Evangelizacija* i *Pastoral Ministry* (1995) / hrv. *Služba pastora*, dvije su kompilacije u kojima u objema građa dolazi iz neobjavljenih rukopisa, periodičnih članaka, knjiga koje su izašle iz tiska i traktata koji se odnose na evangelizaciju i pastorsku djelatnost. Iako su ovo kompilacije usredotočene na određene teme, one pokrivaju širok spektar materijala u okviru tih tema.

Konkretnije usredotočeni na jedno polje službe jesu *Counsels on Sabbath School Work* (1938) / hrv. *Savjeti o radu subotnje škole*. Toj tematskoj kompilaciji prethodio je *Izbor iz Svjedočanstava koji se odnosi na rad subotnje škole* (1900). Taj je raniji rad uglavnom bio kronološki raspored članaka iz *Sabbath School Workers* / hrv. *Radnici u subotnjoj školi* koji je dopunjen izborom iz *Svjedočanstava*. Svezak iz 1938. sadržavao je većinu ranijih radova, ali je raspoređen tematski, a ne kronološki, i obogaćen je građom iz drugih izvora Ellen G. White.

Tematske kompilacije uopćenije naravi objavljene su pod naslovima *Uputa za djelotvornu kršćansku službu* (1947), uopćeno nazvana *Christian Service* / hrv. *Kršćanska služba* i *Welfare Ministry* (1952) / hrv. *Služba ljudima u potrebi*. Prvi od tih svezaka osmišljen je kao priručnik za rad u dosezanju ljudi u društvenoj zajednici, dok drugi predstavlja savjete Ellen G. White o „delikatnom radu dosezanja srca i osvajanja duša putem susjedske dobrote“ (*Služba ljudima u potrebi*, 9). Obe pružaju tematsko uređene savjete u vezi s radom u lokalnoj zajednici, i oba su namijenjena i laicima i propovjednicima, za razliku od *Evandeoskih radnika* i *Svjedočanstava propovjednicima*, koji su više okrenuti k „profesionalnim“ aspektima rada evanđelista i propovjednika. *Kršćanska služba* u cijelosti je sastavljena od ranije objavljene građe, dok *Služba ljudima u potrebi* koristi i objavljene i neobjavljene izvore.

Daughters of God: Messages Especially for Women (1998) / hrv. *Kćeri Božje: Poruke posebno za žene* jedinstvena je u korpusu Ellen G. White po tome što je posebno usmjerena ženama. Aktualna kompilacija, predstavlja pregled službe žena u Bibliji, kao i poglavlja o različitim mogućnostima za žene u službi u suvremenom svijetu. Posebno su zanimljivi priloz

koji se odnose na javnu službu Ellen G. White, stavke koje se odnose na rukopoložanje žena i zajedništvo između Ellen G. White i njezina muža.

Mnogo neposrednije povezani s propovjedničkom i kršćanskom službom od nekih svezaka u ovom odjeljku su *Counsels on Stewardship* (1940) / hrv. *Savjeti o povjereničkoj službi* i *The Voice in Speech and Song* (1988) / hrv. *Glas u govoru i pjesmi*. Obje su knjige aktualne kompilacije s neposrednim implikacijama na obavljanje kršćanske službe u njezinim različitim oblicima.

b. Knjige o odgoju. Središnja knjiga u ovoj kategoriji je pronicljiva knjiga pod naslovom *Education* (1903) / *Odgoj*. Ta knjiga spada među najbolje knjige savjeta. Dobro uravnotežen tretman odgoja razvijen u okviru velike borbe između dobra i zla, on postavlja ljudsku narav i ljudske potrebe kao žarišnu točku odgoja. Pravi odgoj je izjednačen s otkupljenjem. Knjiga ima širi pogled na odgoj kao na doživotni proces mnogo uzvišeniji od školovanja. Različiti vidovi odgojnog iskustva (kao što su rekreacija i disciplina) cjelovito su povezani sa sveukupnom filozofijom knjige o velikoj borbi. Zbog svog sveobuhvatnog filozofskog okvira, sva druga djela Ellen G. White o odgoju treba čitati u okviru koncepata izloženih u *Odgoju*.

Najranije zbirke Ellen G. White o odgoju objavljene su 1890-ih. Knjiga *Kršćanski odgoj* objavljena je 1893. godine, a 1897. uslijedila su *Posebna svjedočanstva o odgoju*, koja su uglavnom bila zbirka uputa napisanih nakon objave *Kršćanskog odgoja*. Materijal iz tih dviju zbirki bit će ponovno tiskan u *Odgoju*, *Osnovama kršćanskog odgoja* (1923) i *Savjetima nastavnici-ma, roditeljima i učenicima o kršćanskom odgoju* (1913). Naslov posljednjeg je preoblikovan u *Savjeti roditeljima, nastavnicima i učenicima* (1943), ali je kratki oblik *Savjeti nastavnicima* ostao u popularnoj porabi.

Savjeti učiteljima tematski je uređena zbirka spisa Ellen G. White koja dopunjava knjigu *Odgoj*. Zasnovana na istoj filozofiji, značajno doprinosi dopunjavanju misli Ellen G. White o toj temi. Drugi dodatak *Odgoju* objavljen je deset godina nakon *Savjeta učiteljima kao osnove kršćanskog odgoja*. Taj je posljednji svezak kronološki uređena zbirka objavljenih članaka i neobjavljenih rukopisa o odgoju. Njegova je publikacija u velikoj mjeri zaokružila i učinila dostupnim glavne spise Ellen G. White o odgoju. Treba napomenuti da, iako su *Savjeti za nastavnike* i *Osnove* zbirke iz spisa Ellen G. White, one se razlikuju od većine aktualnih kompilacija po tome što je gotovo sav materijal izložen u duljim ulomcima „u duljini cijelih poglavlja“ iz njezinih spisa.

Dvije druge knjige zaokružuju korpus Ellen G. White o odgoju. Prvo, *Savjeti o odgoju* (1968), u kojima su ponovno tiskani kronološkim redom glavni dijelovi o odgoju koji se nalaze u devet svezaka *Svjedočanstava za Crkvu*. Drugo, *Pravi odgoj* (2000), koji je prilagođena verzija *Odgoja* za čitatelje dvadeset prvog stoljeća.

c. Knjige o obiteljskom životu. Za razliku od prvih dviju kategorija, u ovoj nema veliki broj djela s mnogo strana. Sve knjige koje su sada u tisku iz područja obiteljskog života aktualne su kompilacije kratkih citata. Iako Ellen G. White nikada nije napisala opširnu knjigu o području obiteljskog života, napisala je obilje savjeta na tom polju.

Njezine prve knjige o obiteljskom životu objavljene su 1864. *An Appeal to the Youth* / hrv. *Apel mladeži* sadrži pogrebnu propoved Uriaha Smitha na grobu Henryja Whitea (njezinog

najstarijeg sina), naraciju o njegovom životu Adelije Patton i 40 stranica pisama Ellen G. White upućenih Henryju. Iste godine objavljen je *Appeal to Mothers Relative to the Great Cause of the Physical, Mental, and Moral Ruin of Many of the Children of Our Time* / hrv. *Apel majkama u vezi s velikim uzrokom fizičke, mentalne i moralne propasti mnoge djece našeg vremena*, mala knjiga koja se bavi pitanjem „tajnog poroka“ (samozadovoljavanja). James ga je ponovno tiskao 1870. godine u *Svečanom apelu*. *Apel majkama* bio je u velikoj mjeri uključen i u odjeljku „Očuvanje moralnog integriteta“ u knjizi *Child Guidance* / hrv. *Usmjeravanje djece*.

Svečani apel u vezi s usamljeničkim porokom i zloupotrebama i ekscesima bračnog odnosa (1870), koji je uredio James White, ima 111 od 272 stranice iz pera Ellen G. White. Među materijalima Ellen G. White je reprint *Apela majkama*; tri poglavlja Ellen G. White pod naslovom „Bračna veza“, „Briga o djeci“ i „Greške u odgoju“, preuzeta su iz *Health, or How to Live* (1865) / hrv. *Zdravlje, ili kako živjeti* (1865); a tri poglavlja izvučena su iz *Svjedočanstava za Crkvu*, sveska 2. Materijali Ellen G. White iz izdanja 1870. sami su izvučeni i ponovno objavljeni 1890. pod skraćenim naslovom *Ozbiljan poziv*.

Od tiskanih knjiga Ellen G. White, tri središnja sveska u području obiteljskog života su *Adventistički dom* (1952), *Usmjeravanje djece* (1954) i *Messages to Young People* (1930) / hrv. *Poruke mladima* (1930). Zajedno, oni su izložili osnovnu misao Ellen G. White o tim temama. Svaka je tematska kompilacija i svaka ima vrlo široku pokrivenost različitih vidova svoje opće teme. Godine 2002. objavljen je *A Call to Stand Apart* / hrv. *Poziv na izdvojenost* kao knjiga koja ima cilj progovoriti suvremenoj mladeži jezikom prilagođenim dvadeset prvom stoljeću.

Testimonies on Sexual Behavior, Adultery, and Divorce (1989) / hrv. *Svjedočanstva o seksualnom ponašanju, preljubu i razvodu* (1989) i *Umirovljeničke godine* (1990) imaju svoja specifična mjesta u domeni općih savjeta Ellen G. White o obiteljskom životu. Oba se izdanja bave širinom savjeta Ellen G. White o tematici koju obrađuju. Od posebnog zanimanja u *Umirovljeničkim godinama*, izvan savjeta Ellen G. White o ovoj temi, predstavlja prošireni iz godine u godinu pregled opsežnih aktivnosti Ellen G. White nakon njezine 65. godine – pokazujući da se životni doprinosi ne završavaju u tipičnoj starosnoj dobi za umirovljenje.

d. Knjige o zdravlju. Vodeća knjiga u ovoj kategoriji je *Služba liječenja* (1905). Nalazi se na mjestu koje je analogno *Odgoju* u području svog djelokruga. *Služba liječenja* jedini je sveobuhvatni i iscrpni spis o zdravlju Ellen G. White. Stoga pruža najvažniji kontekst za čitanje kompilacija na tu temu. Dodatna vrijednost *Službe liječenja* jest to što ona iznosi svoj materijal povezan uz Isusovu službu liječenja.

Služba liječenja na opći način predstavlja filozofiju zdravlja Ellen G. White. Počinje produženim razmatranjem Kristove službe liječenja, a zatim prelazi na rad kršćanskih liječnika i medicinskih misionara. Također ima glavne odjeljke o brizi za bolesnike, zdravstvenim načelima, ulozi doma u njegovanju zdravlja, suštinskim znanjima o ovoj temi i potrebnim karakteristikama zdravstvenih radnika. Tijekom godina *Služba liječenja* objavljujvana je pod više različitih naslova, a jedan od najpopularnijih je *Vaš dom i zdravlje* (1943), koji je razvijen za kolportersku prodaju i sadrži oko tri petine izvorne knjige.

Ellen G. White je počela pisati o temama vezanim uz zdravlje 1860-ih. Godine 1864., kao što smo ranije napomenuli u knjigama o obiteljskom životu, objavljen je *Apel majkama*, u kojoj se raspravlja o fizičkim, mentalnim i moralnim rezultatima samozadovoljavanja. Još važnije za njezinu tekuću raspravu o zdravstvenim pitanjima bila je njezina prezentacija na 32 stranice na tu temu u četvrtom svesku *Duhovnih darova* (1864). To je poglavlje prvo sveobuhvatno predstavljajući zdravstvene poruke koju je Ellen G. White dala opisujući svoje viđenje o toj temi od 6. lipnja 1863. godine. Taj materijal je 1865. godine bio proširen i pretočen u šest poglavlja Ellen G. White objavljenih u seriji pamfleta povezanih kao *Zdravlje ili Kako živjeti*.

Zdravlje ili kako živjeti (1865) kompozitna je knjiga koju je sastavio James White i u kojoj su spisi Ellen G. White i spisi u to doba suvremenih reformatora u zdravstvu. Materijal Ellen G. White predstavlja 86 od 296 stranica knjige. Šest članaka Ellen G. White bave se (1) prehranom; (2) brakom i brigom o djeci; (3) kemijskim lijekovima; (4) svježim zrakom, vježbanjem i općom higijenom; (5) odgovarajućom odjećom za djecu; i (6) odgovarajućom odjećom za žene. Taj materijal je ponovno objavljen 1958. kao *Odabrane poruke, knjiga 2.*, 409-479.

Devedesete godine 19. stoljeća vidjele su sljedeću generaciju knjiga o zdravlju. *Christian Temperance and Bible Hygiene* / hrv. *Kršćanska umjerenost i biblijska higijena*, Ellen i Jamesa Whitea, objavljena je 1890., a dio koji je napisala Ellen G. White čini poglavlja *Kršćanske umjerenosti* (155 od 268 stranica djela). U predgovoru se izjavljuje da „ova knjiga nije nova... već je samo kompilacija, i u nekom smislu sažetak različitih spisa gospođe White o ovoj temi [zdravlje], kojemu je dodano nekoliko članaka starješine Jamesa Whitea, i u kojima se objašnjavaju ista načela.“ (*Kršćanska umjerenost i biblijska higijena*, iv).

Uputa koja se odnosi na načela zdravog života (i najčešće se naziva *Zdrav život*) izašla je iz tiska 1897. godine. Ovaj rad, koji je sastavio dr. David Paulson, izložio je „u najsazetijem i skraćenom obimu različita učenja o ovoj temi zdravlja, zdravstvene reforme i srodnih pitanja, koja se nalaze u spisima gospođe E. G. White.“ (*Zdrav život*, 3).

Početak dvadesetog stoljeća bio je svjedok objavljivanja *Službe liječenja* (1905), knjige koja je zamijenila sve njezine prethodne radove na tu temu. U dvadesetom stoljeću će se također razviti četiri aktualne kompilacije o temama povezanim sa zdravljem.

Savjeti o životu i prehrani (1938) tematski su uređena referentna knjiga koja obuhvaća cijeli niz savjeta o ovoj temi izvučenih iz objavljenih i neobjavljenih izvora. *Temperance* 1949) / hrv. *Umjerenost* bavi se ne samo filozofijom umjerenosti već i savjetima Ellen G. White o alkoholu, duhanu i drugim stimulansima i narkoticima. Usto, obrađuje pitanja koja se odnose na rehabilitaciju, prevenciju i rad na stjecanju umjerenosti koji je povjeren Crkvi.

Counsels on Health (1923) / hrv. *Savjeti o zdravlju* sadrže opći pristup ovoj temi, dok su *Savjeti o životu i prehrani* i *Umjerenost* specifični u svom tretmanu prehrane i zlouporabe supstancija. *Savjeti o zdravlju* također se razlikuju od druga dva sveska po tome što sadrže dijelove koji se posebno bave djelatnošću zdravstvenih radnika. Ta tema, zajedno s materijalom koji govori o adventističkim zdravstvenim ustanovama, također je predmet *Medical Ministry* (1932) / hrv. *Medicinske službe*. Taj se svezak razlikuje po tome što je prva posthumna knjiga Ellen G. White koja se uglavnom sastoji od njezinih ranijih neobjavljenih materijala.

Usko povezana sa staranjem Ellen G. White o fizičkom zdravlju jest tematska kompilacija u dva sveska pod naslovom *Mind, Character, and Personality: Guidelines to Mental and Spiritual Health* (1977) / hrv. *Um, karakter i osobnost: Smjernice za mentalno i duhovno zdravlje*. Svrha te opsežne kompilacije od 882 stranice „jest da spoji izjave Ellen G. White u ovom širokom, važnom i ponekad kontroverznom području radi prikladnog proučavanja“. Ova je zbirka nastojala biti sveobuhvatna u smislu da je imala cilj objediniti sve poznate izjave relevantne za teme koje se u njoj obrađuju.

e. Knjige o izdavaštvu. Još jedno područje knjiga savjeta Ellen G. White ima veze s adventističkim izdavaštvom. Kao i u kategoriji obitelji, ni u ovoj ne postoji posebno napisana knjiga Ellen G. White na tu temu. Sva su izdanja u toj kategoriji aktualne kompilacije.

Najranija od tih kompilacija objavljena je 1902. godine kao *Manual for Canvassers* / hrv. *Priručnik za kolportere*, džepni format od 73 stranice koji je literarnim evanđelistima pružao savjete Ellen G. White o prodaji knjiga. Godine 1920. taj je priručnik proširen i objavljen kao *Colporteur Evangelist* / hrv. *Kolporter evanđelist*. Zatim je 1953. knjiga još jednom uvećana i objavljena kao **Colporteur Ministry* / hrv. *Kolporterska služba*.

Drugo polje koje će obraditi tematska kompilacija bili su savjeti bitni onima koji koriste pisanu i izgovorenu riječ u objavljivanju adventističke poruke putem tiskane riječi, radija i vizualnih medija. *Counsels to Writers and Editors* / hrv. *Savjeti piscima i urednicima* objavljeni su 1946. godine, iako su već bili objavljeni u ograničenom izdanju 1939. godine.

Međutim, materijal u *Kolporterskoj službi* i *Savjetima piscima i urednicima* nije obuhvaćao velike segmente savjeta Ellen G. White o upravljanju tiskarama i izdavaštvu. Kao rezultat toga, izrađena je *The Publishing Ministry* (1983) / hrv. *Služba izdavaštva*, kako bi se pozabavila različitim vidovima izdavaštva i osnutka, rada i upravljanja izdavačkim kućama. Zbog toga je *Služba izdavaštva* najsveobuhvatniji iskaz Ellen G. White o ovoj temi i u stanovitom smislu pruža kontekst u kojemu treba čitati sve njezine uže radove na tu temu.

f. Knjige o rasnim odnosima. Iako ovaj segment spisa Ellen G. White nije u cijelosti razvijen tematskim kompilacijama kao u ostalih pet odjeljaka, ipak u njemu je jedna mala, ali značajna knjiga *The Southern Work* (1898, 1966) / hrv. *Rad na Jugu*, koju je 1898. godine objavio sin Ellen G. White James Edson kako bi potaknuo misijske aktivnosti na Jugu.

Rad na Jugu kompilacija je materijala Ellen G. White koja prikazuje uvjete u to vrijeme i poziva na misijske aktivnosti među Afroamerikancima u Južnim državama. Sastoji se od četiri dijela. Prvi dio knjige je apel koji je Ellen G. White uputila crkvenim vođama 1891. godine pod nazivom „Naša dužnost prema Afroamerikancima“. Drugi dio predstavlja devet članaka Ellen G. White objavljenih u *Review and Herald* između studenog 1895. i veljače 1896. godine. Reprint izdanje (1966) uključuje i deseti članak iz *Review and Herald* od 2. travnja 1895., koji je očito bio zanemaren u početnoj kompilaciji. Posljednja dva dijela predstavljaju neke odabrane savjete i upozorenja Ellen G. White u vezi s tom temom.

8. Knjige za osobno posvećenje

Svake godine od 1940-ih, Crkva adventista sedmog dana objavljuje knjigu za svakodnevno osobno ili obiteljsko bogoslužje s 365 čitanja. Prva knjiga Ellen G. White koja je objavljena

kao vodič za dnevno posvećenje bila je *Radiant Religion* (1946) / hrv. *Blistava religija*. Njegovi sastavljači su ga u cijelosti pripremili iz prethodno objavljenih djela, ali knjige Ellen G. White za osobno posvećenje sadrže i objavljene materijale i izbor iz neobjavljenih pisama i rukopisa. Različite knjige ove vrste usredotočuju se na temu za tu godinu. Od 2005. bilo je objavljeno 19 knjiga Ellen G. White o posvećenju. Većina se tiska i danas.

- * *Radiant Religion* (1946) / hrv. *Blistava religija*
- * *With God at Dawn* (1949) / hrv. *S Bogom u svitanje*
- * *My Life Today* (1952) / hrv. *Moj život danas*
- * *Sans and Daughters of God* (1955) / hrv. *Sinovi i kćeri Božje*
- * *The Faith I Live By* (1958) / hrv. *Vjera kojom živim*
- * *Our High Calling* (1961, 2000) / hrv. *Naš visoki poziv*
- * *That I May Know Him* (1964) / hrv. *Da Ga upoznam*
- * *In Heavenly Places* (1967) / hrv. *Na nebeskim mjestima*
- * *Conflict and Courage* (1970) / hrv. *Sukob i hrabrost*
- * *God's Amazing Grace* (1973) / hrv. *Božja nevjerojatna milost*
- * *Maranatha: The Lord Is Coming* (1976) / hrv. *Maranata: Gospod dolazi*
- * *This Day With God* (1979) / hrv. *Ovaj dan s Bogom*
- * *The Upward Look* (1982) / *Pogled gore*
- * *Reflecting Christ* (1985) / hrv. *Odsjajivati Krista*
- * *Lift Him Up* (1988) / *Uzdigni Ga*
- * *Our Father Cares* (1992) / hrv. *Naš Otac brine*
- * *Ye Shall Receive Power* (1995) / hrv. *Nego ćete primiti silu*
- * *Christ Triumphant* (1999) / hrv. *Krist pobjednik*
- * *To Be Like Jesus* (2004) / hrv. *Biti kao Isus*

B. Periodični članci

Tijekom svoje dugogodišnje službe Ellen G. White je objavila više od 5000 članaka u adventističkim časopisima. Najveći broj tih članaka pojavio se u časopisima *Review and Herald* i *Signs of the Times*. Tijekom posljednjih četvrt stoljeća njezina života svaki bi od tih časopisa gotovo svakog tjedna donosio članak iz njezinog pera.

Ellen G. White je također objavljivala u desetinama drugih periodičnih publikacija, kao što su *Youth Instructor*, *The Health Reformer*, and *The General Conference Bulletin* / hrv. *Instruktor mladeži*, *Zdravstveni reformator* i *Bilten Generalne konferencije*. Ti članci su se dugi niz godina mogli pročitati samo u nekoliko ustanova koje su imale sve kompletne iz raznih časopisa. Ali to se promijenilo.

Godine 1962. Društvo za ostavštinu Ellen G. White pretiskalo je u faksimilu sve članke Ellen G. White iz časopisa *Present Truth* i *Review and Herald* u šest velikih izdanja. Otada je Društvo stavilo na raspolaganje njezine članke u *Znacima vremena* (četiri izdanja, 1974.) i u *Instruktoru mladeži* (1986). U skorije vrijeme (1990) njezini su se članci iz periodičnih

publikacija koje je rjeđe objavljivala također počeli objavljivati u seriji pod naslovom *Ellen G. White Periodical Resource Collection*.

Njezini članci pokrivaju širok spektar tema, od bilješki o nekom njezinom putovanju ili napomena o aktualnim pitanjima do potreba Crkve. Ali većina se bavi vjerskim ili teološkim pitanjima, često pitanjima od suvremenog značaja za Crkvu u vrijeme kada su objavljeni. Članci su, kao što se moglo očekivati, proizveli veliki dio građe za kompilacije i knjiga za osobno posvećenje.

II. Neobjavljeni spisi

A. Arhiv pisama i rukopisa

Količina literarnog rada Ellen G. White je zapanjujuća. Uz objavljene radove, postoji oko 8000 njezinih pisama i rukopisa. Pisma su uglavnom upućena crkvenim vođama, članovima obitelji ili osobnim prijateljima. Dok se mnoga od njih odnose na pitanja iz svakodnevnog života, gotovo sva se bave duhovnim temama. Mnoga su od njih bila svjedočanstva ili poruke od Boga Crkvi ili raznim pojedincima.

Rukopisi su često propovijedi, svjedočanstva raznim skupinama ili dnevnički materijali. Ukupan broj kucanih stranica u ovoj kategoriji je oko 60.000. Obično je napravljeno nekoliko karbonskih kopija svakog dokumenta.

Iako je sav poznati materijal Ellen G. White stavljen u format prekucan pisaćim strojem, sačuvani su i mnogi rukopisi. Rukopisi i pisma čuvaju se u integriranom arhivu. Glavna se kolekcija nalazi u sjedištu Generalne konferencije adventista sedmog dana, ali podružnice Društva za ostavštinu Ellen G. White i istraživački centri širom svijeta također imaju kompletne skupove njezinih neobjavljenih spisa.

B. Publikacije iz arhiva pisama i rukopisa

Donedavno se moralo putovati u ured Društva za ostavštinu, ili istraživački centar Ellen G. White, da bi se pročitali njezini neobjavljeni spisi. Ali to se počelo mijenjati.

Društvo za ostavštinu Ellen G. White napravilo je velik korak naprijed u stavljanju na raspolaganje ranije neobjavljeni materijal kad je počelo objavljivati sve one odjeljke koji su već objavljeni u javnosti za različite namjene od smrti Ellen G. White. Prvi svezak *Manuscript Releases / Izdanja rukopisa* izašao je iz tiska 1981. godine. Otada je objavljen 21 svezak. *The Ellen G. White 1888 Materials / hrv. Materijali Ellen G. White iz 1888* (četiri sveska, 1987) i serija *Sermons and Talks / hrv. Propovijedi i razgovori* (započeta 1990.) predstavljaju još dva pokušaja da se pisma i rukopisi Ellen G. White iznesu pred javnost.

III. Elektronsko objavljivanje spisa Ellen G. White

Godine 1990. Društvo za ostavštinu Ellen G. White je objavilo CD-ROM koji je sadržavao sva objavljena djela Ellen G. White. *Objavljeni spisi Ellen G. White na kompaktnom disku* obuhvaćali su svaku poznatu knjigu, članak i pamflet što ih je Ellen G. White napisala tijekom svoje

70-godišnje službe, kao i tisuće stranica koje su stavljene u tisak iz neobjavljenih rukopisa između 1915. i 1990. godine. Na disku je također bila *Ellen G. White*, biografija koju je napisao Arthur L. White, *Ellen G. White u Europi* autora D. A. Delafilda i sažetak obima službe Ellen G. White i razvoja njezinih glavnih spisa.

Godine 1998. Društvo za ostavštinu Ellen G. White je objavilo novo izdanje CD-ROM-a pod nazivom *The Complete Published Ellen G. White Writings*. Istodobno je objavilo *Legacy of Light*, kolekciju CD-a koja ne samo što je uključivala *The Complete Published Ellen G. White Writings* disk, već je imala i drugi disk s karakteristikama kao što su interaktivne vremenske crte, galerija fotografija, video vinjete o životu i službi Ellen G. White i centar za učenje koji će pomoći djeci da uče o adventističkoj povijesti i službi Ellen G. White.

Od 2003. neobjavljeni su spisi također bili spremni za elektronsko objavljivanje. Taj CD-ROM projekt nije objavljen u vrijeme pisanja ovog članka, jer se vjerovalo da bi materijal bio vredniji prosječnom korisniku ako bi ga pratio povijesni komentar o različitim ljudima i događajima povezanim s različitim pismima i rukopisima. Ulažu se naponi da se sastavi taj pozadinski materijal. Objavljivanjem CD-ROM-a neobjavljenih materijala, svi će spisi Ellen G. White biti dostupni javnosti u računalnom čitljivom obliku.

SUMMARY:

Writings of Ellen G. White

Ellen G. White (1827-1915) was a prolific author with an estimated literary output of some 100,000 pages. The following article describes the basic categories of her writings under the headings of published, unpublished, and electronic. The published writings' section is divided into (1) books and books published as compilations and (2) periodicals. The first division describes the twelve subject-matter categories she published books in. Nearly all of them contain more than one book. So the individual volumes are described in terms of contents and their relation to each other. The periodical division lists the different periodicals in which she published more than 5,000 articles during her lifetime. The unpublished writings section discusses the nature of her letters and manuscripts--some 8,000 documents. It also lists the various formats in which some of the unpublished writings have been printed for wider circulation. The last major segment of the article covers the various electronic publications of her writings up through 2003.

Key words: *Ellen G. White; adventist theology; extrabiblical text; education; health*

Preuzeto iz Georg R. Knight, „Spisi Ellen G. White“, u: *Ellen G. White enciklopedija*, (Maruševac: Adventističko teološko visoko učilište, 2026), str. 123-141.